

RESTO 2011 tietotaitokilpailu Turussa...

RESTO 2011 tietotaitokilpailu Turussa
Ammattikorkeakoulujen restonomiopiskelijoiden RESTO tietotaitokilpailu viettää 10-vuotisjuhlaansa Turussa 7. – 8.4. Juhlavuoden kunniaksi on teemaksi valittu elämyksellinen elokuvien maailma. Kilpailijat saapuvat ympäri Suomea koettelemaan tietojaan ja taitojaan matkailu-, ravitsemis- ja talousalan johtamiseen liittyvissä kysymyksissä. Kilpailu käydään nelihenkeissä joukkueissa, joiden jäsenet ovat pääsääntöisesti viimeisen vuosikurssin opiskelijoita. RESTO tietotaitokilpailun yhtenä tavoitteena on tehdä restonomin tutkimusta ja koulutusta tunnetuksi.

Myös alan opettajat kokoontuvat jo perinteeksi muodostuneille kollegatreffeille keskustelemaan alan uusista kuulumisista ja tulevaisuuden tutkimuksesta "Back to the Future" -seminaariin. Kahden päivän kilpailutapahtuma huipentuu Oscar-gaalaan Turun VPK:n talolla. Turun ammattikorkeakoulusta valmistunut restonomi, "Miss Miljoona" Marianne Harjula, juontaa gaalaillan, jossa parhaat joukkueet palkitaan ja tietysti nautitaan asiaankuuluva illallinen juomineen.

Lisätietoja www.resto.fi

RESTO 2011

VÄITÖSKIRJA MATKAILUALALTA

I den nyligen utkomna doktorsavhandlingen "Från käk till kulturarv. En etnologisk studie av omvärderingen av historiska trädadsområden i Karleby och Ekenäs" (2010) granskar Sanna Lillbroända-Annala hur två historiska trähusmiljöer förändras socioekonomiskt och fysiskt under 1900-talets andra hälft. I avhandlingen diskuteras hur trähusområdena omvärderas genom gentrifiering och uppvärderas genom en kulturarvsprocess.

Under 1900-talets senare hälft kom gamla trähusområden att ställas under ett stort tryck då man i många städer ville modernisera den befintliga centrumbebyggelsen. I den efterkrigstida stadsutvecklingen urskiljas därmed en aktiv strävan efter förändring och modernisering av stadsmiljöer men även en strävan efter att bevara gammal byggnadskultur. I avhandlingen granskas hur två bevarade historiska trähusmiljöer, Neristan i Karleby och Gamla stan i Ekenäs, ändras till sina inre strukturer och till sin yttre karaktär under 1900-talets andra hälft. Utvecklingen undersöks genom begreppet gentrifiering som betecknar en fysisk och socioekonomisk förändring av ett område och genom en betoning av den så kallade kulturarvsprocessen som fått områdena att framstå som kulturarv.

Avhandlingen är indelad dels i en mer allmän del där den allmänna stadsutvecklingen under efterkrigstiden beskrivs, dels i en mer individanknuten del där personliga upplevelser och uppfattningar om processerna behandlas. Diskussion förs även i dialog med ett omfattande pressmaterial som ger oss en samtidsbeskrivning av den föränderliga staden. I avhandlingen betraktas gentrifierings- och kulturarvsprocesserna därmed ur olika synvinklar främst tematiskt och via olika källor, men även kronologiskt från tiden efter andra världskriget till början av det nya millenniet. En av de mest synliga förändringarna har skett i trähusområdenas fysiska gestaltning då hus, gårdar och gatumiljöer har rustats upp och polerats. Det är främst invånarna som stått för den fysiska upprustningen men det har också funnits ett intresse från städernas sida i att rusta upp gatumiljöerna. Tillika har gentrifieringen påverkat städernas inre hierarkier då ett slumrande bostads- och affärsområde har blomstrat upp på nytt och stigit i rang bland städernas övriga delar. En ny typ av affärskultur, som med gentrifieringen har etablerats på områdena, har tillfört en ny slags kommersiell och utseendemässig karaktär än den områdena traditionellt har haft. Upprustningsverk-

heten och den mera lyxbetonade kommersiella verksamheten har ytterligare förstärkt kulturarvsprocessen. Speciellt påfallande har den kommersiella gentrifieringen varit i Neristan men trenden kan ses i de båda städerna. För att en gentrifiering kan bekräftas har det varit viktigt att påvisa att det också har skett förändringar i de inre, mera osynliga strukturerna.

Ett intervjumaterial som består av 21 intervjuer ger undersökningen lokalt förankrade, konkreta och på erfarenhet baserade perspektiv på stadsomvandlingsprocesserna. Informanterna beskriver, reflekterar över och tar ställning till förändringarna i trädäderna ur en socialt mänsklig aspekt och utgående från en nutida synvinkel. Informanterna har även visat sig spela olika roller i processerna vilket syns i deras sätt att bruka och ta ansvar för de historiska trädadsområdena. De individuella synpunkterna ses i relation till befolkningsuppgifter som ger belägg för en social förändringsprocess.

Förutom en gentrifiering av områdena analyseras även hur Neristan och Gamla Ekenäs har berörts av en annan process som kallas för en kulturarvsprocess. Kulturarvsprocessen syftar liksom gentrifieringen på en värde- och attitydförändring som har försett historiska trädadsmiljöer med en ytterligare betydelse som kulturarv. Från att man under de första årtiondena efter kriget ville ersätta den gamla stadsbebyggelsen med nytt och modernt byggnadsbestånd vill man numera förvalta trädadsmiljöer på ett annat sätt. I avhandlingen diskuteras hur den historiska trädaden uppfattas, tilldelas mening och utnyttjas som ett ansvar och som en resurs i ett nutida och framtida perspektiv. Trädädernas kulturarvsprocess ses i avhandlingen som en valprocess där histor-

FM Sanna Lillbroända-Annala disputerade 4.12.2010 i ämnet nordisk etnologi vid Åbo Akademi. Som opponent fungerade professor Gösta Arvastson från Uppsala universitet och som kustos professor Anna-Maria Åström från Åbo Akademi.

Väitöskirja on luettavissa osoitteessa:
<https://www.doria.fi/handle/10024/66263>

iska trästadsområden småningom har valts ut som viktiga bevarandeobjekt. Att Neristan och Gamla Ekenäs har utgjort sådana objekt för en medveten bevarandepolitik kan bekräftas. Skiftningen från att den gamla bebyggelsen i städerna tidigare hotades av rivning, ofta utan vedertagna orsaker, till att gamla trähusmiljöer i sin helhet sedermera försetts med skyddsplan visar att inställningen till gammal byggnadskultur har förändrats. Genom att lyfta fram rådande värderingssätt har denna värde transformation belysts.

Undersökningen visar att gentrifieringen av historiska trästadsområden har drivits framåt av ett lokalt intresse i vilket framför allt de nya invånarna men också myndigheter och bostadsförmedlingen har spelat en aktiv roll. Men naturligtvis skulle processen inte ha initierats utan inspiration och förebilder från annat håll. Däremot har kulturarvsprocessen påverkats starkare av internationella förebilder och av ett nationellt intresse. Processen styrs globalt av ett estetiskt tänkande genom att man via den vill "vaska fram guldgruvet" bland alla kulturhistoriskt värdefulla objekt. Kulturarvsprocessen stöds ytterligare av turismindustrin som uppmuntrar till kommersiell gentrifiering i syfte att själv kunna dra nytta av en revitalisering av det gamla. På lokalnivå används gamla trästadsmiljöer alltmer som marknadsföringsobjekt för städernas image och profilering.

Undersökningen visar att kulturarvsprocessen har i de undersökta städerna framskridit i tre olika faser. Den första fasen kom igång under 1970-talet då en del statliga myndigheter och experter började visa intresse och uppskattning för historiska trästadsområden. Trähusmiljöerna i Norden lyftes fram för offentlig debatt i samband med en nordisk trästadskonferens som ordnades 1972 och i ett flertal publikationer som gavs ut. Konferensens betydelse för den gamla bebyggelsens bevarande var betydande och satte i gång en våg av nytänkande och uppskattning av gammal byggnadskultur. Kulturarvsprocessens andra fas aktualiserades under 1980-talet då även pressens roll i bevarandediskussionerna blev mer intensiv och ställningstagande. Under den andra fasen fastställdes också en ny nationell byggnadsskyddslag år 1985. En tredje fas i kulturarvsprocessen inleddes efter att den historiska trästadsdelen i Raumo blivit världsarv 1991 och efter att den nya kommersiella gentrifieringen av historiska trähusmiljöer kom i gång. Då kom också begreppet kulturarv med i diskussionen som en förstärkare av miljöernas betydelse för det lokala, nationella och internationella byggnadsarvet och för städernas egen identitet och image. Upplevelseindustrins uppblomstring och krav på synlighet har gjort trästadsmiljöer till konsumtionslandskap för nya upplevelser. Den historiska trästadsmiljön är inte längre enbart en boendemiljö utan i allt högre grad även en besöksattraktion. Den nya rollen betyder inte automatiskt ett upplivande utan i själva verket har Gamla stan i Ekenäs blivit mer stillsam som följd av gentrifieringen medan turismen har ökat som en del av kulturarvsprocessen. I Ekenäs har säsong- och sommarboende ytterligare gett en särprägel åt Gamla stan och samtidigt saktat ner utvecklingstakten på området. I Neristan har de förut livliga innerstadskvarteren bytts ut mot en välpolerad idyll. Kvartersbutikerna har försvunnit och delvis ersatts med specialaffärer. Trähusområdena har därmed fått en annan roll i den urbana miljön som inte bygger på den roll de tidigare har haft.

Avhandlingens problematik kretsar därför genomgående kring olika sätt att värdera gammal bebyggelse. Både gentrifieringen och kulturarvsprocessen har förvandlat de vardagliga boendemiljöerna i Karleby och Ekenäs från en kulturell och arkitektonisk börda till ett kulturellt kapital och deras betydelse som kulturarvsmiljöer har manifesterats fullt ut. Tillika har processerna framhävt miljöernas särprägel och ökat deras synlighet lokalt och globalt. Uppvärderingen av trähusområdena berättar om att vår uppskattning av den gamla byggnadskulturen har ökat och att vi har insett värdet i att bevara den.

FM Sanna Lillbroända-Annala disputerade 4.12.2010 i ämnet nordisk etnologi vid Åbo Akademi. Som opponent fungerade professor Gösta Arvastson från Uppsala universitet och som kustos professor Anna-Maria Åström från Åbo Akademi.

Under 1900-talets senare hälft kom gamla trähusområden att ställas under ett stort tryck då man i många städer ville modernisera den befintliga centrumbebyggelsen. I den efterkrigstida stadsutvecklingen urskiljas därmed en aktiv strävan efter förändring och modernisering av stadsmiljöer men även en strävan efter att bevara gammal byggnadskultur. I avhandlingen granskas hur två bevarade historiska trähusmiljöer, Neristan i Karleby och Gamla stan i Ekenäs, ändras till sina inre strukturer och till sin yttre karaktär under 1900-talets andra hälft. Utvecklingen undersöks genom begreppet gentrifiering som betecknar en fysisk och socioekonomisk förändring av ett område och genom en betoning av den så kallade kulturarvsprocessen som fått områdena att framstå som kulturarv.

Avhandlingen är indelad dels i en mer allmän del där den allmänna stadsutvecklingen under efterkrigstiden beskrivs, dels i en mer individanknuten del där personliga upplevelser och uppfattningar om processerna behandlas. Diskussion förs även i dialog med ett omfattande pressmaterial som ger oss en samtidsbeskrivning av den föränderliga staden. I avhandlingen betraktas gentrifierings- och kulturarvsprocesserna därmed ur olika synvinklar främst tematiskt och via olika källor, men även kronologiskt från tiden efter andra världskriget till början av det nya millenniet. En av de mest synliga förändringarna har skett i trähusområdenas fysiska gestaltning då hus, gårdar och gatumiljöer

har rustats upp och polerats. Det är främst invånarna som stått för den fysiska upprustningen men det har också funnits ett intresse från städernas sida i att rusta upp gatumiljöerna. Tillika har gentrifieringen påverkat städernas inre hierarkier då ett slumrande bostads- och affärsområde har blomstrat upp på nytt och stigit i rang bland städernas övriga delar. En ny typ av affärskultur, som med gentrifieringen har etablerats på områdena, har tillfört en ny slags kommersiell och utseendemässig karaktär än den områdena traditionellt har haft. Upprustningsverksamheten och den mera lyxbetonade kommersiella verksamheten har ytterligare förstärkt kulturarvsprocessen. Speciellt påfallande har den kommersiella gentrifieringen varit i Neristan men trenden kan ses i de båda städerna. För att en gentrifiering kan bekräftas har det varit viktigt att påvisa att det också har skett förändringar i de inre, mera osynliga strukturerna.

Ett intervjumaterial som består av 21 intervjuer ger undersökningen lokalt förankrade, konkreta och på erfarenhet baserade perspektiv på stadsomvandlingsprocesserna. Informanterna beskriver, reflekterar över och tar ställning till förändringarna i trästäderna ur en socialt mänsklig aspekt och utgående från en nutida synvinkel. Informanterna har även visat sig spela olika roller i processerna vilket syns i deras sätt att bruka och ta ansvar för de historiska trästadsområdena. De individuella synpunkterna ses i relation till befolkningsuppgifter som ger belägg för en social förändringsprocess.

Förutom en gentrifiering av områdena analyseras även hur Neristan och Gamla Ekenäs har berörts av en annan process som kallas för en kulturarvsprocess. Kulturarvsprocessen syftar liksom gentrifieringen på en värde- och attitydförändring som har försett historiska trästadsmiljöer med en ytterligare betydelse som kulturarv. Från att man under de första

årtiondena efter kriget ville ersätta den gamla stadsbebyggelsen med nytt och modernt byggnadsbestånd vill man numera förvalta trästadsmiljöer på ett annat sätt. I avhandlingen diskuteras hur den historiska trästaden uppfattas, tilldelas mening och utnyttjas som ett ansvar och som en resurs i ett nutida och framtida perspektiv. Trästädernas kulturarvsprocess ses i avhandlingen som en valprocess där historiska trästadsområden småningom har valts ut som viktiga bevarandeobjekt. Att Neristan och Gamla Ekenäs har utgjort sådana objekt för en medveten bevarandepolitik kan bekräftas. Skiftningen från att

den gamla bebyggelsen i städerna tidigare hotades av rivning, ofta utan vedertagna orsaker, till att gamla trähusmiljöer i sin helhet sedermera försetts med skyddsplan visar att inställningen till gammal byggnadskultur har förändrats. Genom att lyfta fram rådande värderingssätt har denna värdeinformation belysts.

Undersökningen visar att gentrifieringen av historiska trädadsområden har drivits framåt av ett lokalt intresse i vilket framför allt de nya invånarna men också myndigheter och bostadsförmedlingen har spelat en aktiv roll. Men naturligtvis skulle processen inte ha initierats utan inspiration och förebilder från annat håll. Däremot har kulturarvsprocessen påverkats starkare av internationella förebilder och av ett nationellt intresse. Processen styrs globalt av ett estetiskt tänkande genom att man via den vill "vaska fram guldgruvet" bland alla kulturhistoriskt värdefulla objekt. Kulturarvsprocessen stöds ytterligare av turismindustrin som uppmuntrar till kommersiell gentrifiering i syfte att själv kunna dra nytta av en revitalisering av det gamla. På lokalnivå används gamla trädadsmiljöer alltmer som marknadsföringsobjekt för städernas image och profilering.

Undersökningen visar att kulturarvsprocessen har i de undersökta städerna framskridit i tre olika faser. Den första fasen kom igång under 1970-talet då en del statliga myndigheter och experter började visa intresse och uppskattning för historiska trädadsområden. Trähusmiljöerna i Norden lyftes fram för

offentlig debatt i samband med en nordisk trädadskonferens som ordnades 1972 och i ett flertal publikationer som gavs ut. Konferensens betydelse för den gamla bebyggelsens bevarande var betydande och satte i gång en våg av nytänkande och uppskattning av gammal byggnadskultur. Kulturarvsprocessens andra fas aktualiserades under 1980-talet då även pressens roll i bevarandediskussionerna blev mer intensiv och ställningstagande. Under den andra fasen fastställdes också en ny nationell byggnadsskyddslag år 1985. En tredje fas i kulturarvsprocessen inleddes efter att den historiska trädadsdelen i Raumo blivit världsarv 1991 och efter att den nya kommersiella gentrifieringen av historiska trähusmiljöer kom i gång. Då kom också begreppet kulturarv med i diskussionen som en förstärkare av miljöernas betydelse för det lokala, nationella och internationella byggnadsarvet och för städernas egen identitet och image. Upplevelseindustrins uppblomstring och krav på synlighet har gjort trädadsmiljöer till konsumtionslandskap för nya upplevelser. Den historiska trädadsmiljön är inte längre enbart en boendemiljö utan i allt högre grad även en besöksattraktion. Den nya rollen betyder inte automatiskt ett upplivande utan i själva verket har Gamla stan i Ekenäs blivit mer stillsam som följd av gentrifieringen medan turismen har ökat som en del av kulturarvsprocessen. I Ekenäs har säsong- och sommarboende ytterligare gett en särprägel åt Gamla stan och samtidigt saktat ner utvecklingstakten på området. I Neristan har de förut livliga innerstadskvarteren bytts ut mot en välpolerad idyll. Kvartersbutikerna har försvunnit och delvis ersatts med specialaffärer. Trähusområdena har därmed fått en annan roll i den urbana miljön som inte bygger på den roll de tidigare har haft.

Avhandlingens problematik kretsar därför kring olika sätt att värdera gammal bebyggelse. Både gentrifieringen och kulturarvsprocessen har förvandlat de vardagliga boendemiljöerna i Karleby och Ekenäs från en kulturell och arkitektonisk börda till ett kulturellt kapital och deras betydelse som kulturarvsmiljöer har manifesterats fullt ut. Tillika har processerna framhävt miljöernas särprägel och ökat deras synlighet lokalt och globalt. Uppvärderingen av trähusområdena berättar om att vår uppskattning av den gamla byggnadskulturen har ökat och att vi har insett värdet i att bevara den.

kulttuurimatkailun osaaja -koulutus käynnistyy

Vuonna 2011 kaikille kulttuurin parissa työskenteleville avautuu mahdollisuus kehittää matkailullista osaamistaan. Haaga-Perho käynnistää elokuussa Kulttuurimatkailun osaajakoulutuksen, joka antaa työkaluja kulttuurikohteen tai -tapahtuman matkailullisen laadun kehittämiseen. Osallistujat suorittavat koulutuksessa matkailualan perustutkinnon.

Oppisopimuskoulutuksena suoritettava Kulttuurimatkailun osaaja -koulutus on räätälöity kulttuurialalla työskenteleville, ja siinä kehitetään sekä henkilökohtaista osaamista että kulttuurikohteen toiminnan laatua ja kannattavuutta. Koulutuspäivissä keskitytään mm. tuotekehitykseen, asiakaspalveluun, palveluiden kehittämiseen, myyntiin ja markkinointiviestintään. Matkailullinen näkökulma on koulutuksessa oleellisessa asemassa.

Kulttuurimatkailun osaaja -koulutuksessa opiskelijat suorittavat matkailualan perustutkinnon 1,5-2 vuoden aikana. Koulutus sopii niin pienen kulttuuritoimijan kuin isomman organisaation laadun kehittämiseen, ja koulutukseen voi osallistua useampi henkilö samasta organisaatiosta. Yhteen koulutusryhmään otetaan 15 osallistujaa ja ryhmä kokoontuu vuorotellen opiskelijoiden omilla paikkakunnilla. Koulutuksen tarkempi sisältö suunnitellaan osallistujien omien tarpeiden mukaan.

Aikataulu ja kustannukset

Koulutukseen ilmoittautuminen päättyy 30.4.2011. Kult-

tuurimatkailun osaaja -koulutus käynnistyy elokuussa 2011 ja koostuu lähiopetuspäivistä, verkkotyöskentelystä, työssä oppimisesta sekä omaan organisaatioon sovellettavista oppimistehtävistä. Koulutuksen 16 lähiopintopäivää toteutetaan kahden päivän jaksoissa muutaman kuukauden välein. Kouluttajina toimivat matkailu- ja kulttuurialan ammattilaiset.

Koulutukseen osallistuminen on maksutonta ja sitä tukee Opetus- ja kulttuuriministeriö. Osallistuja maksaa matka-, majoitus- ja ruokailukulut (mahdollisuus saada tukea) sekä opiskelussa tarvittavat materiaalit.

Koulutukseen sisältyy matkailualan Laatutonni-valmennus, joka erikseen toteutettuna on maksullinen. Suositettu Laatutonni-valmennus on todettu erittäin hyväksi työkaluksi kehittää itsenäisesti yrityksen tuotteiden, palvelujen ja toiminnan laatua.

Koulutuksen lisätiedot ja ilmoittautumiset 30.4.2011 mennessä:

Tia Hoikkala
kehityspäällikkö
tia.hoikkala@haagaperho.fi
puh. 050 372 5717
www.haagaperho.fi
www.laatutonni.fi

Kulttuurin ketju -hanke

Kulttuurimatkailun osaaja -koulutuksessa hyödynnetään Kulttuurin ketju -hankkeen aikana havaittuja kulttuurikohteiden kehitystarpeita, hyviä käytänteitä, tuotekehitystä ja matkailun lainalaisuuksia. Vuosina 2009–2011 käynnissä oleva valtakunnallinen Kulttuurin ketju -hanke edistää kulttuurimatkailun tuotekehitystä ja rakentaa kulttuurin matkailullista laadun kehittämisohjelmaa (Culture DQN) yhteistyössä Haaga-Perhon kanssa.

Lisätietoja Kulttuurin ketju -hankkeesta:

Anne Karsikas-Järvinen
projektipäällikkö
anne.karsikas-jarvinen@turku.fi
puh. 040 552 3848
www.kulttuurinketju.fi
www.kulmat.fi

Kulttuurin Ketju – Kulttuurin matkailullinen tuotteistaminen -hanke on Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnalliseen Luovien alojen yritystoiminnan kasvun ja kansainvälistymisen kehittämisohjelmaan kuuluva, Hämeen ELY-keskuksen rahoittama ESR -hanke, jota hallinnoi Turku Touring. Hanke on osa Varsinais-Suomen Matkailun ja elämys-tuotannon osaamiskeskuksen (OSKE) toimintaa.

Väitöksiä matkailualalta

■ Hongxiu Li (M. Sc.) tutki väitöskirjatyössään, miten kiinalaiset kokevat verkossa tarjottavat lentojen varaupalvelut. Lin tutkimuksen mukaan käytössä painottuu palvelun laatu eivätkä tekniset ominaisuudet ratkaise, käyttääkö matkustaja tiettyä verkkopalvelua. Tutkimuksen tulokset kertovat, että verkkopalvelujen suunnitteluun onkin kaikkialla maailmassa paneuduttava tarkasti.

Sähköisten matkailupalvelujen osalta Kiinassa kehitys ei ole yhtä pitkällä kuin esimerkiksi Suomessa ja Euroopassa. Matkansa verkosta varaavat nuorempi sukupolvi sekä paljon internetiä käyttävät.

– Matkailualalla sosiaalinen media on seuraava suuri asia, sillä asiakkaitten tuottama sisältö on muuttumassa yhä suosituimmaksi virtuaalimaailmoissa Kiinassakin, Li kertoo. Vaikka sähköiset varaupalvelut ovat suosittuja, löytyy Kiinasta edelleen asiakaskuntaa, joka haluaa ostaa matkailupalvelunsa perinteisistä matkatoimistoista. Ikääntyneet ja ryhmäpalveluita tarvitsevat yritykset käyttävät matkatoimistoja.

■ Hongxiu Lin väitöskirja E-service continuance: An insight into online travel services in China tarkastettiin 17.12.2010. Virallisina vastaväittäjinä toimivat professori Jukka Heikkilä (Jyväskylän yliopisto) ja Dr. Irene Krebs (Cottbus University) ja kustoksena professori Reima Suomi.

Opinnäytetöitä - examensarbeten

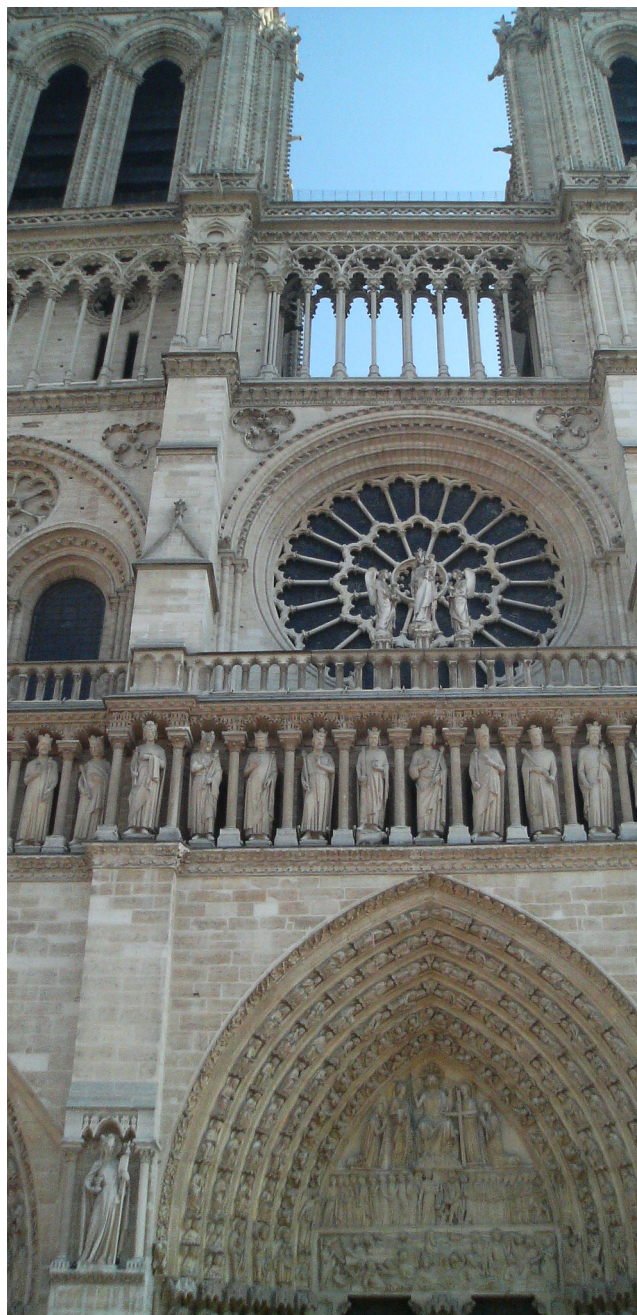
TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Moisanen, Riikka (2010)

The effect of film on destination image and tourists' destination selection

työ luettavissa

<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2010112315086>

Turun Matkailuakatemia
Åbo Turismakademi

www.turunmatkailuakatemia.fi